KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 8.11.2006
KOM(2006) 672 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

NÁSTROJ PREDVSTUPOVEJ POMOCI (IPA)
VIACROČNÝ ORIENTAČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA OBDOBIE ROKOV 2008 – 2010

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

NÁSTROJ PREDVSTUPOVEJ POMOCI (IPA) VIACROČNÝ ORIENTAČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA OBDOBIE ROKOV 2008 – 2010

Úvod

V rámci príprav nového finančného rámca na obdobie rokov 2007 – 2013 Komisia v septembri 2004 predložila Európskemu parlamentu a Rade návrh nového nástroja predvstupovej pomoci (ďalej „IPA“). Dňa 17. júla 2006 bolo prijaté nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA).

Nástroj IPA si kladie za cieľ poskytovať cielenú pomoc krajinám, ktoré sú kandidátskymi alebo potenciálnymi kandidátskymi krajinami na členstvo v EÚ. Na čo najefektívnejšie dosiahnutie cieľov jednotlivých krajín sa nástroj IPA skladá z piatich rôznych zložiek nazvaných takto: prechodná pomoc a budovanie inštitúcií; cezhraničná spolupráca; regionálny rozvoj; rozvoj ľudských zdrojov; rozvoj vidieka. Pokiaľ ide o kandidátske krajiny, budú im k dispozícii opatrenia súvisiace s regionálnym rozvojom a rozvojom ľudských zdrojov a vidieka, a to v rámci príslušných zložiek navrhnutých so zámerom pripraviť tieto krajiny na implementáciu kohéznej a poľnohospodárskej politiky EÚ po pristúpení. Na splnenie uvedeného je potrebné, aby predmetná krajina disponovala administratívnymi kapacitami a štruktúrami, aby dokázala prevziať zodpovednosť za riadenie tejto pomoci. V prípade potenciálnych kandidátskych krajín sa tieto opatrenia budú realizovať prostredníctvom zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií.

Cieľom viacročného orientačného finančného rámca (ďalej „MIFF“) pre nástroj predvstupovej pomoci je poskytnúť informácie o orientačnom rozdelení celkového objemu finančných prostriedkov nástroja IPA, ako ho navrhuje Komisia v súlade s článkom 5 nariadenia (ES) č. 1085/2006 o IPA. Je v podstate spojivom medzi politickým rámcom celkového balíka na rozširovanie EÚ a rozpočtovým procesom. Pre každú krajinu čerpajúcu predvstupovú pomoc sa vypracuje dokument o viacročnom orientačnom plánovaní, prostredníctvom ktorého sa bude plniť predvstupová pomoc pre túto krajinu – v tomto dokumente sa prihliadne na orientačné rozdelenie peňazí navrhované v MIFF.

Rámec MIFF je postavený na pohyblivom trojročnom programovom cykle. Za normálnych okolností sa MIFF na roky N, N+1 a N+2 predkladá v poslednom kvartáli roka N–2 ako súčasť súboru opatrení spojených s rozširovaním a predstavuje návrh, ako preniesť politické priority vytýčené v súbore do finančnej perspektívy, berúc pritom do úvahy celkový finančný rámec.

Kvôli oneskorenej dohode na novom finančnom rámci na obdobie rokov 2007 – 2013, ako aj oneskorenému prijatiu nariadenia o IPA nebolo možné predložiť MIFF na obdobie rokov 2007 – 2009 v danej lehote a v stanovenom čase. Preto je tento viacročný orientačný finančný rámec, ktorý zastrešuje obdobie rokov 2008 – 2010, prvým MIFF pre IPA a sú v ňom dodržané finančné objemy na rok 2007 predložené Rade a Parlamentu v predbežnom návrhu rozpočtu Komisie na rok 2007. Navrhuje sa v ňom rozdelenie objemu predvstupovej pomoci

jednotlivým krajinám podľa jednotlivých zložiek a sú v ňom uvedené aj celkové objemy regionálnych a horizontálnych programov, ako aj sumy vyčlenené na podporné výdavky.

Politický a strategický rámec

Všeobecné politické priority predvstupového procesu sú vytýčené v európskych a prístupových partnerstvách, vo výročných správach o jednotlivých krajinách a v dokumente o stratégii rozširovania, tvoriacich súčasť opatrení spojených s rozšírením, ktorý sa každoročne predkladá Rade a Európskemu parlamentu.

Pri vypracúvaní MIFF sa vychádzalo zo súboru opatrení spojených s rozšírením EÚ na rok 2006. Pokiaľ ide o celkový politický kontext, prihliada sa v ňom na skutočnosť otvorenia rokovaní s Tureckom a Chorvátskom v septembri 2005, rozhodnutie udeliť Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko štatút kandidátskej krajiny a treba pripomenúť aj to, že ostatné krajiny západného Balkánu sú potenciálnymi kandidátskymi krajinami na vstup do Európskej únie.

Západný Balkán predstavuje pre EÚ mimoriadnu výzvu. Je potrebné, aby politika rozširovania preukázala svoju silu transformovať pomery práve v regióne so slabými štátmi a roztrieštenou spoločnosťou. Pre udržanie reformného kurzu týchto krajín je rozhodujúca presvedčivá politická vízia ich konečnej integrácie do EÚ. Zároveň je však jasné, že tieto krajiny môžu vstúpiť do EÚ iba vtedy, ak dôsledne splnia príslušné kritériá.

Vo výhľade nie je žiadne ďalšie rozširovanie, pri ktorom by vstupovala do EÚ veľká skupina krajín naraz. Prístupové rokovania s Tureckom sú dlhodobý proces. Západný Balkán tvoria malé krajiny v rozličnom štádiu svojej cesty do EÚ. Tempo každého budúceho rozširovania bude diktovať schopnosť predmetnej krajiny plniť prísne normy, aby sa zabezpečila plynulá integrácia nových členov. EÚ stanovila politické a ekonomické kritériá pre členstvo, ako aj kritériá súvisiace s povinnosťami vyplývajúcimi z členstva a s administratívnymi kapacitami potrebnými na implementáciu a vynútiteľnosť právnych predpisov a politiky EÚ.

Perspektíva prejsť vo vzťahu s Úniou do ďalšieho štádia pôsobí na krajiny ako silný motivačný činiteľ transformácie a prijatia noriem a hodnôt EÚ. Už samotná cesta v ústrety členstvu má svoju hodnotu, dokonca aj v prípadoch, keď sa pristúpenie očakáva až po mnohých rokoch. Býva to ťažká cesta, a preto je nevyhnutné, aby sa EÚ zapojila do celého procesu a záležalo jej na jeho výsledku.

Strategické finančné plánovanie

1. Rozdelenie finančných prostriedkov medzi krajiny

Po rokovaniach o finančnom rámci na obdobie rokov 2007 – 2013 sa Komisia podujala zabezpečiť aspoň to, aby žiadna krajina čerpajúca prostriedky nedostala v roku 2007 menej ako v roku 2006. Z tohto sa vychádzalo pri výpočte jednotlivých súm. Ďalej sa rozhodlo, že Bosna, Hercegovina a Albánsko by nemali dostať menej, než je priemerná suma finančných prostriedkov, ktorú dostala každá krajina medzi rokom 2004 až 2006. Súvisí to s tým, že najväčšia časť financovania na tieto roky bola poskytnutá v roku 2004.

Namiesto merania potrieb a vplyvu sa v minulosti používal spôsob prideľovania finančných prostriedkov na obyvateľa. V súlade s týmto dosiahne každá krajina

západného Balkánu minimálne priemernú hodnotu prostriedkov získaných v období rokov 2004 až 2006 na jedného obyvateľa v rámci programu CARDS, a síce 23 EUR.

Pre Chorvátsko a Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko sa ako pre kandidátske krajiny predpokladá do roku 2008 prekročenie sumy 30 EUR na obyvateľa (ceny z roka 2004).

V prípade Turecka, berúc do úvahy veľkosť krajiny a jej schopnosť využiť prostriedky, nastáva v období rokov 2007 – 2013 postupný nárast pomoci.

Pri prideľovaní prostriedkov sa prihliadalo na potreby jednotlivých krajín a ich schopnosť využiť prostriedky pomoci.

2. Rozdelenie financií medzi zložky

Pri výpočte rozdelenia pomoci kandidátskym krajinám medzi jednotlivé zložky sa vychádzalo z prideľovania financií na podobné aktivity v rámci programov Phare, ISPA a SAPARD v minulosti. Napokon sa primerane prihliadalo aj na momentálnu pripravenosť riadiacich systémov v kandidátskych krajinách, ako aj na to, že je potrebné, aby druhá zložka pomoci, ktorá sa týka cezhraničnej spolupráce, korešpondovala s financovaním z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj zaradeným pod položku 1b.

Vysvetlenie položiek

Nasledujúca tabuľka obsahuje uvedené položky pri *súčasných cenách* a v *miliónoch EUR*. Sú v nej uvedené sumy pridelené jednotlivým krajinám podľa jednotlivých zložiek, ako aj prostriedky vyčlenené na regionálne a viacnárodné programy a na podporné výdavky. V súlade so zaužívanou praxou je financovanie určené pre Kosovo[1] uvedené zvlášť a bude sa ním zaoberať samostatný dokument o viacročnom orientačnom plánovaní.

a) Podporné výdavky

Pokrývajú výdavky nevyhnutné na implementáciu pomoci IPA, ale takisto nimi treba pokryť postupnú elimináciu predchádzajúceho predvstupového financovania, a to aj pokiaľ ide o Bulharsko a Rumunsko.

b) Prostriedky vyčlenené na regionálne a horizontálne programy

Regionálne a viacnárodné programy budú zahŕňať opatrenia podobné napr. regionálnemu programu v rámci CARDS a viacnárodným programom v rámci programu Phare, ako aj nástroj predvstupovej pomoci Turecku. Vzhľadom na výšku finančných prostriedkov sú možné oba typy opatrení. Od roku 2006 dochádza k zvýšenému zapájaniu medzinárodných finančných inštitúcií do predvstupového procesu vrátane uvedenia nového nástroja pre energetickú efektívnosť. Sumy v tabuľke odrážajú zvýšený dopyt po takýchto iniciatívach. Aj výdavky na postupnú elimináciu dočasných civilných správ budú financované z týchto prostriedkov.

[1] podľa definície obsiahnutej v rezolúcii Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1244 z 10. júna 1999 a v zrušujúcom rozhodnutí 2004/520/ES (2006/56/ES)

Programy financované týmto balíkom budú iba dopĺňať vnútroštátne iniciatívy a oprávnené na finančné krytie budú len vtedy, ak hodnotne doplnia predvstupový proces.

Viacročný orientačný finančný rámec:
rozdelenie finančných prostriedkov nástroja predvstupovej pomoci
pre jednotlivé krajiny podľa jednotlivých zložiek na obdobie rokov 2008 – 2010

Štát	*Zložka*	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
TURECKO	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	252.2	250.2	233.2	211.3
	cezhraničná spolupráca	6.6	8.8	9.4	**9.6**
	regionálny rozvoj	167.5	173.8	182.7	**238.1**
	rozvoj ľudských zdrojov	50.2	52.9	55.6	**63.4**
	rozvoj vidieka	20.7	53.0	85.5	**131.3**
	spolu	**497.2**	**538.7**	**566.4**	**653.7**
CHORVÁTSKO	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	47.6	45.4	45.6	**39.5**
	cezhraničná spolupráca	9.7	14.7	15.9	**16.2**
	regionálny rozvoj	*44.6*	47.6	49.7	**56.8**
	rozvoj ľudských zdrojov	11.1	12.7	14.2	**15.7**
	rozvoj vidieka	25.5	25.6	25.8	**26.0**
	spolu	**138.5**	**146.0**	**151.2**	**154.2**
Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	41.6	39.9	38.1	**36.3**
	cezhraničná spolupráca	4.2	5.3	5.6	**5.7**
	regionálny rozvoj	7.4	12.3	20.8	**29.4**
	rozvoj ľudských zdrojov	3.2	6.0	7.1	**8.4**
	rozvoj vidieka	2.1	6.7	10.2	**12.5**
	spolu	**58.5**	**70.2**	**81.8**	**92.3**
SRBSKO	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	178.5	179.4	182.6	**186.2**
	cezhraničná spolupráca	8.2	11.5	12.2	**12.5**
	spolu	**186.7**	**190.9**	**194.8**	**198.7**

ČIERNA HORA	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	27.5	28.1	28.6	**29.2**
	cezhraničná spolupráca	3.9	4.5	4.7	**4.8**
	spolu	**31.4**	**32.6**	**33.3**	**34.0**
KOSOVO	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	60.7	62.0	63.3	**64.5**
	cezhraničná spolupráca	2.6	2.7	2.8	**2.8**
	spolu	**63.3**	**64.7**	**66.1**	**67.3**
BOSNA A HERCEGOVI-NA	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	58.1	69.9	83.9	**100.7**
	cezhraničná spolupráca	4.0	4.9	5.2	**5.3**
	spolu	**62.1**	**74.8**	**89.1**	**106.0**
ALBÁNSKO	prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	54.3	61.1	70.9	**82.7**
	cezhraničná spolupráca	6.7	9.6	10.3	**10.5**
	spolu	**61.0**	**70.7**	**81.2**	**93.2**
Národné programy spolu		**1098.7**	**1188.6**	**1263.9**	**1399.4**
Regionálne a horizontálne programy		**100.7**	**140.7**	**160.0**	**157.7**
ADMINISTRATÍVNE VÝDAVKY		**55.8**	**54.0**	**56.5**	**64.6**
CELKOVÝ SÚČET		**1255.2**	**1383.3**	**1480.4**	**1621.7**

Sumy sú v miliónoch EUR, pri súčasných cenách.